

Gregor Kocijan

Ljubljana

SLOVENSKO LEPOSLOVJE NA SRBOHRVAŠKEM JEZIKOVNEM OBMOČJU (1945–1970)

Uvod

Pričujoči sestavek je neke vrste literarnozgodovinska informacija in sistematizirano gradivo o prevajanju in izdajanju slovenskih leposlovnih del na srbohrvaškem jezikovnem območju. Prispeva naj k bolj načrtnemu preučevanju in osvetljevanju tako pomembne tematike, kot je medsebojno spoznavanje literatur posameznih jugoslovanskih narodov. Obenem pa naj bi z opozarjanjem na pojave in zakonitosti spodbudil še živahnješo in zlasti načrtovano prevodno-izdajateljsko dejavnost. Zavedam se, da bi bilo mogoče to temo obravnavati na najrazličnejše načine in da ni vseeno, ali jo obravnavamo z vidika slovenske literature ali pa z vidika jezikovnega območja — v našem primeru srbohrvaškega — ki slovensko literaturo sprejema in seveda izbira in vrednoti v skladu s svojimi merili in pogledi.

V tej prvi, to je informativno-deskriptivni fazi nisem imel namena ugotavljati različnih pobud, ki so narekovale tako ali drugačno pot slovenskega leposlovja med bralce v drugih jugoslovanskih republikah, še manj pa seveda presojudati kakovost prevodov in stopnjo pomembnosti prevajanja slovenske slovstvene ustvarjalnosti v srbohrvaščino; očitno pa je, da se bo tega treba čimprej lotiti.

Prisotnost slovenske literature na srbohrvaškem jezikovnem območju je v tem sestavku omejena samo na knjižne izdaje¹ slovenskih leposlovnih del v srbohrvaškem jeziku; resnica o poznavanju slovenskega slovstva bo torej vidna le delno, in sicer samo tisti del, ki ga je bilo mogoče zaznati na podlagi dovolj razvidnih dejstev (bibliografija!).

Pred nami je obdobje od leta 1945 do 1970. Celotne podobe si seveda ni mogoče ustvariti brez deleža in stanja pred tem časom, toda za naš namen bo verjetno to, kar je pred nami, dovolj; razen tega pa je mogoče trditi, da je obravnavano obdobje tako sklenjena celota, da je skoraj upravičeno obdelati to temo posebej in za zdaj bolj ali manj neodvisno od dogajanja v preteklosti.

Vpogled v gostoto knjižnih izdaj prevodov slovenske literarne besede od 1945 do 1970 nam pove, da so različna obdobja (leta) rojevala zelo pisano količinsko kakovostno podobo in da je na splošno mogoče videti izrazito naraščanje (z večjimi ali manjšimi nihanji) udeležbe slovenskih literarnih del v programih posa-

¹ Prim.: *Slovenska bibliografija*. Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, I—XXII. (obdobje od 1945 do 1968), 1948—1972; France Dobrovoljc (L.) *Neka literarno-istoriska i esejistička djela u slovenačkoj književnosti na srpskohrvatskom jeziku*. (II.) *Srpskohrvatski prevodi iz slovenačke književnosti*. V knjigi — Stanko Janež, *Istorija slovenačke književnosti*. Sarajevo 1959, str. 555—570;

Bibliografija prevoda iz oblasti književnosti sa jezika naroda i narodnosti Jugoslavije na jezike naroda i narodnosti Jugoslavije 1945—1970. Jugoslovanski bibliografski institut. Beograd (1972, tipkopis).

Za vso pomoč pri delu in za nasvete se iskreno zahvaljujem Francetu Dobrovoljcu, ravnatelju Slovenske knjižnice v Ljubljani, in Jožetu Mundi, vodji bibliografskega oddelka NUK.

meznih izdajateljev. Vzroke za to moramo prav gotovo iskati v družbenih, kulturnih, gospodarskih, literarnih, prevajalskih in drugih razmerah, ki so od leta do leta vplivale na takšno ali drugačno prevajanje in izdajanje prevodov slovenskih del. Od dveh knjižnih enot v letu 1945 je dokaj hitro naraščalo število do leta 1950/51, nato pa je po enoletnem strmem padcu (1952 le 9 del) v naslednjih desetih letih doseglo letno poprečje približno 25 del oziroma knjižnih enot. Zlasti pa smo lahko prijetno presenečeni ob pogledu na obdobje 1963—1966, ko se je število povzpelo na poprečno skoraj 52 del oziroma knjižnih enot (pozneje se je že spet zmanjšalo). V obdobju 1945—1970 znaša celotno število knjižnih enot približno sedem sto; to gotovo ni malo, čeprav v celotni izdajateljski produkciji na srbohrvaškem jezikovnem območju ne pomeni tako velikega deleža. Razumljivo je, da na podlagi teh števil ni mogoče narediti ne vem kako daljnosežnih sklepov, lahko le trdimo, da je bil nedvomno storjen velik napor, da bi postala slovenska literatura bližja in bolj znana na srbohrvaškem jezikovnem območju.

I. Poezija

Ves povojni čas je bilo največ pozornosti deležno literarno delo *Franceta Prešerna* (1800—1849). Od leta 1949, ko je v Zagrebu izšla samostojna izdaja *Sonetnega venca* (v prevodu Gustava Krkleca), pa do leta 1970 je Prešernova pesem doživela vrsto izdaj (šestnajst)², ki so izšle v različnih središčih. Prešernov pesniški opus je prevajalo nekaj odličnih prevajalcev³, ki so z velikim poslušom za pesnikovo umetniško izpoved prelili verze v srbohrvaščino in tako bralcem, ne večim slovenske besede, dali možnost, da se seznanijo s Prešernovo poezijo. Med izdajami je skoraj polovica tako imenovanih šolskih, ki imajo nekoliko manjši obseg, medtem ko so nekatere preostale predstavile Prešerna domala v celoti.

Med starejšimi pesniki so bile v srbohrvaškem jeziku izdane samostojne knjige pesmi samo še *Antona Aškerca* (1856—1912). Posamezne pesmi drugih slovenskih pesnikov do moderne pa lahko najdemo v antologijah, ki so dokaj celotno predstavile pomembnejše slovenske pesniške dosežke. Med pesniki slovenske moderne je bilo povsem razumljivo prvo mesto odmerjeno *Otonu Župančiču* (1878—1949). Tako kot pri Prešernu je tudi pri Župančiču skoraj polovica vseh izdaj (enajst)⁴ namenjenih šolski mladini. Zlasti izčrpno pa so predstavile Župančičevo pesem zbirke *Odabrane pjesme* (Sarajevo 1954), *Pesme* (Beograd 1961) in *Lirika* (Zagreb 1964). Lahko bi rekli, da je zaradi kar precejšnjega števila izdaj Prešernovih in Župančičevih pesmi njuna prisotnost na knjižnem trgu precej stalna, strnjena, čeprav seveda to ne velja za celotno srbohrvaško jezikovno območje.

Prešernu in Župančiču je bila v preteklosti posvečena dokaj velika pozornost; pogledjmo, kako pa je bilo z drugimi slovenskimi pesniki. *Dragotin Kette* (1876—1899), *Josip Murn* (1879—1901) in *Srečko Kosovel* (1904—1926) so svoj Triptihon

² (Zagreb 1949, Beograd 1950, Cetinje 1954, Sarajevo 1954, Beograd 1957, Sarajevo 1959, 1960, 1961, Beograd 1961, 1962, Sarajevo 1963, Beograd 1966, 1968², 1969, 1970).

³ Prešernove pesmi so največ prevajali: Trifun Djukić, Gustav Krklec, Desanka Maksimović in Milan Račkočević.

⁴ (Zagreb 1951, Beograd 1953, Sarajevo 1954, Beograd 1958, Sarajevo 1959², Beograd 1961, Sarajevo 1961, Beograd 1963, Sarajevo 1964, Zagreb 1964.)

dobili 1958. leta (Zagreb) in Kosovel šest let pozneje še samostojno zbirko Ekstaza smrti (Novi Sad 1964). Nekaj let po vojni so v Sarajevu in v Zagrebu išle tudi Pjesme palog partizana *Karla Destovnika-Kajuha* (1922—1944).

V petdesetih letih slovenska sodobna poezija na srbohrvaškem jezikovnem območju ni doživljala večje popularnosti, saj je mogoče v tem času opaziti samo eno izdajo zbirke tovrstnih pesmi, in sicer Mozaik (1958) *Janeza Menarta* (1929). Pač pa se zadeve popolnoma spremenijo v šestdesetih letih, ko je domala vsako leto izšla kakšna pesniška zbirka sodobne slovenske pesniške besede. Tako so se zvrstile tele izdaje: Visoki crveni mesec *Daneta Zajca* (1929) (Beograd 1962), Jednorog *Gregorja Strniše* (1930) (Beograd 1963), *Bele zastave Cirila Zlobca* (1925) (Beograd 1964), Čas savesti *Kajetana Koviča* (1931) (Beograd 1965, Vse beži z oblaki in s pticami *Ivana Minattija* (1924) (Beograd—Ljubljana 1966), Poezija *Vladimirja Gajška* (1946) (Novi Sad 1967) in dveh nekoliko starejših pesnikov Sedam ljutih vetrova dolaze *Franceta Filipiča* (1919) (Kruševac 1966) in Strava ter Kukavica i klovn *Edvarda Kocbeka* (1904) (Kruševac, Zagreb 1970). Verjetno bi težko pripisali to prevajalsko intenzivnost kakšni načrtnosti, prej bi rekli, da gre za tesnejše medsebojno seznanjanje mlajše in srednje generacije, ki čuti na obeh straneh željo po temeljitejšem dojemljanju sodobnih ustvarjalnih, literarnih tokov in iskanj v svetu poezije. Pri popularizaciji sodobne slovenske poezije na srbohrvaškem jezikovnem območju moramo zelo pomembno mesto pripisati Bagdali iz Kruševca, ki je poleg zbirke že navedenih dveh avtorjev izdala leta 1963 sedem zvezkov pod naslovom Savremena poezija Slovenije in poleg že omenjenih K. Koviča, J. Menarta, I. Minattija, G. Strniše in C. Zlobca predstavila še Lojzeta Krakarja (1926) in Toneta Pavčka (1928).

V vrsti knjižnih izdaj slovenskih pesnikov v srbohrvaških prevodih imajo posebno in dokaj pomembno mesto antologije, ki sicer niso v večji meri posegle po pesniški beri povojnih pesniških generacij, toda dovolj temeljito osvetlile pesništvo starejših rodov. Tako je leta 1950 izšla Antologija slovenačke poezije v Novem Sadu, 1953 pa Izbor iz slovenske lirike v Zagrebu (za šolske potrebe), ki je doživel še dve izdaji (1962 in 1966). Najobsežnejša tovrstna izdaja doslej je Antologija slovenačke poezije (Beograd 1961, I. II.), ki je omogočila, da je »stopila slovenska lirska in epska pesem dokaj zaokroženo in v razmeroma bogatem izboru v srbohrvaški kulturni prostor. Imena pesnikov se vrstijo v njej od Valentina Vodnika do Bogomila Faturja in z njimi vse temeljne oblike in teme naše poezije do leta 1941«. ⁵ Leta 1968 je beograjska Prosveta izdala antologijo slovenske poezije (Antologija slovenačke poezije, uredili Jože Kastelic, Drago Šega in Cene Vipotnik), ki je vključila tudi že poezijo srednje generacije (Peter Levec, Ivan Minatti, Lojze Krakar, Janez Menart, Dane Zajc, Gregor Strniša in Kajetan Kovič), in s tem izmed vseh antoloških izborov najbolj posegla v sodobni čas.

Sodeč po knjižnih izdajah in antoloških izborih lahko sklepamo, da je na srbohrvaškem območju v mnogo večji meri omogočeno spoznavanje s poezijo starejših slovenskih pesniških rodov, medtem ko je sodobna — zlasti mlajši pesniki — nekoliko v ozadju. Seveda pa bi bili močno krivični, če ne bi videli, da je tudi sodobna predstavljena v relativno dokajšnjem obsegu.

⁵ Franc Zdravec, *Antologija »Slovenačka poezija«*. Naša sodobnost 1962, str. 1139.

II. Dramatika

Za seznanjanje s slovensko dramatiko gotovo niso bile toliko odločilne knjižne izdaje, saj je bilo prenekatero delo odigrano na odru, medtem ko knjižne izdaje ni doživelo. Glede na to, da odrskih realizacij slovenskih dramskih del na srbohrvaškem jezikovnem območju nismo upoštevali, marveč smo se omejili samo na izdaje del, bomo dobili veliko bolj približno podobo, kot pa smo jo na področju poezije ali pripovedne proze. Povsem očitno tudi je, da si na ta način ni mogoče ustvariti celotnejšega pogleda na slovensko dramatiko. Hkrati pa je tudi res, da je na podlagi objavljenih prevodov dramskih del v srbohrvaščino mogoče dobiti kar dostojen vpogled v tovrstna slovenska snovanja, saj je prevedeno in izdano lepo število del.

Zelo pogosto izdajanje slovenske dramatike na srbohrvaškem jezikovnem območju je opaziti v letih 1945—1953. Takrat je izšlo petindvajset knjižnih enot s prevodi slovenskih dramskih del. Videti je, da je bil poglavitni namen izdajateljev takle: s popularnimi izdajami dramskih besedil poklicnim in zlasti ljubiteljskim odrom omogočiti, da bi dobili čimveč aktualnih besedil, ki so bila potrebna za kar precejšnjo takratno uprizoritveno dejavnost.

Največ del je bilo tedaj izdanih v Zagrebu (veliko zaslug za to imata Jakša Kušan in Ferdo Delak), nekaj pa jih je izšlo tudi v Beogradu in v drugih središčih. Tako so v navedenem obdobju izšla dela tehle avtorjev: *Vladimira Pavšiča—Mateja Bora* (1913) *Težki časi* (Teški časovi, Split 1945, Beograd 1948) in *Raztrganci* (Odrpanci, Split 1947); *Ivana Cankarja* (1876—1918) *Jakob Ruda* (Zagreb 1946), *Tri drame — Za narodov blagor* (Za dobro naroda), *Hlapci* (Sluge) in *Kralj na Betajnovi* (Kralj Betajnovce, Beograd 1946), *Hlapci* (Beograd 1950, Zagreb 1951), *Drame — Hlapci, Kralj na Betajnovi, Jakob Ruda, Za narodov blagor in Pohujšanje v dolini šentflorjanski* (Sablazan u šentflorjanskoj dolini, Beograd 1953)⁶; nadalje *F. S. Finžgarja* (1871—1962) *Razvalina življenja* (Razrušeni život, Zagreb 1951), *Antona Ingoliča* (1907), *Zorana Hudalesa* (1907), *Mileta Klopčiča* (1905) *Mati* (Split 1945, Beograd 1951)⁷, *Miška Kranjca* (1908) *Pot do zločina* (Put zločina, Zagreb 1949, Beograd 1950), *Mire Miheličeve* (Pucove) (1912) *Svet brez sovraštva* (Svijet bez mržnje, Zagreb 1951), *Operacija* (Zagreb 1950), *Ogenj in pepel* (Vatra i pepeo, Zagreb in Beograd 1949), *Lojzeta Štandekerja* (1911) in *Zeljeznova-Grüna* *Mladost pod soncem* (Mladost pod suncem, Beograd 1948, 1950 in 1951). Do tako bogatega izdajanja ni prišlo nikoli več. V petdesetih letih sta izšli dve izdaji *Velike puntarije* (*Velika buna*, Beograd 1955, 1957) *Bratka Krefta* (1905) in *Kreature* (priloga k reviji *Pozorišni život*, Beograd 1958), *Igorja Torkarja* (1913) *Pisana žoga* (*Šarena lopta*, Beograd 1958) in ponovno *Borovi Težki časi* (Beograd 1958). V šestdesetih letih pa je več izdaj doživela Cankarjeva dramatika⁸ in po eno izdajo dela sodobnih avtorjev: *Primoža Kozaka* (1929) *Kongres* (Novi Sad 1969), *Dominika Smoleta* (1929) *Antigona* (Zagreb in Novi Sad 1962), *Vitomila Zupana* (1914) *Noč brez oči* (*Noč brez očiju*, Zagreb 1967) in *Janeza Žmavca* (1924) *Podstrešje* (*Potkrovlje*, Zagreb 1967).

(Se bo nadaljevalo)

⁶ K temu je treba dodati nekaj dramatizacij Hlapca Jerneja (Split 1946, Novi Sad 1946, Beograd 1948, Sarajevo 1949 in Beograd 1950).

⁷ Filmski scenarij Cirila Kosmača *Na svoji zemlji* je izšel v srbohrvaščini isto leto kot v slovenščini, to je 1949.

⁸ *Drame* (Za narodov blagor, Kralj na Betajnovi, Hlapci), Beograd 1968; dve šolski izdaji: *Kralj na Betajnovi* (Beograd-Zagreb 1968) in *Za narodov blagor* (Beograd-Zagreb 1968).

Avtor in naslov dela	Leto izdaje v slovenskem jeziku	Leto izdaje v srbohrva- škem prevodu
17. Ivan Potrč: Srečanje	1962	1965
18. Tone Svetina: Ukana	1965	1968
19. Andrej Hieng: Gozd in pečina	1966	1967
20. Beno Zupančič: Meglica	1966	1968

Takšno primerjanje nam seveda lahko omogoči le zelo približno predstavo, saj je vzorec preveč naključen (v bistvu bi morali primerjati vsa dela, ki so izšla v obdobju od 1954 do 1970), poleg tega pa nam za zdaj še niso dovolj znane različne okoliščine, ki so lahko pospešile oziroma zavrle prevajanje posameznih del iz slovensčine v srbohrvaščino. Pisatelji, ki smo jih izbrali, so popularni med slovenskimi bralci, večina nanizanih del je bila dobro in hitro sprejeta, nekatera so doživela ponovne izdaje, obenem pa lahko trdimo, da so ti avtorji dokaj dobro znani tudi med bralci na hrvaškosrbskem območju.

Kaj je mogoče na podlagi te primerjave sklepati? Prvič, da je verjetno malo del, ki bi bila prevedena še isto leto, kot je izšel izvirnik, da pa je tudi to možno, če delo ni preobsežno in če gre za večje ali posebne potrebe (Miheličeva — drami) ali veliko popularnost (Solzice); drugič, da je videti nekako normalno, če preteče od ene do druge izdaje eno do dve leti, ko gre za dobra besedila in večji uspeh pri bralcih (Prežihov Voranc: Jamnica; I. Potrč: Na kmetih; B. Zupančič: Sedmina, M. Miheličeva: April; D. Smole: Antigona; A. Hieng: Gozd in pečina itd.); tretjič, da kljub takim lastnostim del, kot smo jih prej navedli, zaradi najrazličnejših razlogov prejšnje trditve za nekatera dela ni mogoče posplošiti (C. Kosmač: Sreča in kruh, M. Kranjec: Imel sem jih rad, T. Svetina: Ukana itd.), in četrtič, da kljub vsemu tudi največje prikazane razlike v izhajanju niso hudo pretirane, čeprav je povsem jasno, da bi si želeli čim hitrejši odziv, to je prevod.

Ta droben in nesistematičen preizkus samo opozarja, da bi se bilo dobro bolj poglobiti v načeto vprašanje in izluščiti zakonitosti, ki naj bi nato pomagale temeljiteje osvetliti včasih dokaj zapleteno in težko razložljivo problematiko.

VIII. Sklep

Že v uvodu sem v pojasnilo in opravičilo zapisal, da mi je šlo za zdaj šele za uvodno razglabljanje o obravnavani temi in da nas čaka še dosti dela, če hočemo odgovoriti na prenekatero še ne dovolj pojasnjeno, toda odločilno vprašanje. Mislim pa, da že takšna razgrnitev problema, kot je pred nami, zbuja prepričanje, da so bili za seznanjanje in tudi za globlje spoznavanje slovenske literature na srbohrvaškem jezikovnem območju storjeni zelo veliki napor in da je to izrednega pomena za nadaljnje medsebojno duhovno oplajanje in bogatenje in ne nazadnje za dobro sožitje. Za prihodnje ostajata po mojem zlasti dve nalogi: doseči večjo načrtnost na tem področju (klasična in sodobna dela) in hitreje prevajati, kar je vrednega v sodobni slovenski literaturi. To oboje pa nedvomno velja tudi za nas, Slovence.

Kot vidimo, so pred blagim /ʋ/ fonemi zgolj ločljivi, njihova realizacija pa je enaka kot sredi besede:

z'tód in z'ondód → [stót in zondót], ɛv'ɛrži → [wɛrži], ɛv'ɛvôdu → [wuvôdu].

Prav zato so besede pred blagim presledkom redno nenaglasne in včasih celo nezlogovne, pred ostrim pa navadno naglasne ali vsaj zlogovne, prim. mí — mi, sɛm — ɛm, jé — je, žé — še. Vendar pred ostrim presledkom obstajajo tudi naglasne besede z več polnoglasniki⁵¹. Tu spet nastane problem določanja meje med izhodnimi in vhodnimi nepolnoglasniki. Reši ga seveda nov presledek, ki je tokrat notranji (internal juncture)⁵² nasproti prejšnjim zunanjim:

só-verstnik → [só+verstnik].

Iz zadnjega primera je očitno, da zvočnik /v/ skoz notranji /-/ tudi ne povzroči priravnave ozkega /ó/v široki [ô]. Toda hkrati je treba poudariti, da so pred notranjim presledkom fonemi neločljivi in tako rekoč »zacementirani«⁵³.

7. Pri opisu slovenskega fonološkega sistema smo s fonemov polagoma prešli na sindeme, katerih inventarja pa nismo izčrpali. Za nadaljnjo obravnavo bi bile potrebne obsežne sintaktične, semantične pa tudi paralingvistične raziskave⁵⁴, ki bi daleč presegle okvire tega sestavka. Kljub temu pa smo z obstoječimi presledki opredelili pojem besede in si s tem utrli pot v morfologijo. Beseda je namreč tista osnovna enota⁵⁵, ki se v njej bolj ali manj ujamejo nižje fonološke in višje morfološke enote ne le v statiki, ampak tudi v dinamiki.

Gregor Kocijan

Ljubljana

SLOVENSKO LEPOSLOVJE NA SRBOHRVAŠKEM JEZIKOVNEM OBMOČJU (1945–1970)

(nadaljevanje)

III. Pripovedna proza

Število v srbohrvaščino prevedenih proznih del je zlasti pri nekaterih avtorjih (Ivan Cankar, Prežihov Voranc, Miško Kranjec idr.) precej veliko in tudi posamezna dela dokaj pogosto izdajana. Podobno kot za poezijo bi tudi o pripovedni prozi lahko rekli, da je kar precej izdaj namenjenih šolski mladini in seveda

⁵¹ J. Toporišič, *O eno- in večnaglasnosti nekaterih besednih kategorij*. JiS XIV (1969), s. 51.

⁵² R. L. Birdwhistell, *Kinesics and Context*. Philadelphia 1970, s. 133.

⁵³ Glej 15, s. 166.

⁵⁴ O. S. Ahmanova, *Voprosy optimalizacii estetsvennyh komunikativnyh sistem*. Moskva 1971, s. 34.

⁵⁵ Glej 8, s. 190.

temu ustrezno tudi urejenih in opremljenih s spremnimi besedami⁹. Med preostali izdajami pa je treba posebej omeniti izbrana dela pomembnejših pisateljev, npr. Frana Levstika, Josipa Jurčiča, Janka Kersnika, Ivana Cankarja, Prežihovega Voranca itd.

Iz obdobja realizma so v hrvaškosrbski jezik prevedena dela *Frana Levstika* (1831—1887), *Josipa Jurčiča* (1844—1881), *Janka Kersnika* (1852—1897) in *Ivana Tavčarja* (1851—1923). Popularnost Levstikovega Martina Krpana je jasno izpričana s številnimi izdajami, saj je od leta 1947 do 1970 to klasično delo slovenske proze izšlo (samostojno ali hkrati z drugimi deli) kar petindvajsetkrat¹⁰. Od Levstikovih prevedenih del je treba omeniti še *Popotovanje iz Litije do Čateža* (Oda-brana dela, Beograd 1956). Dela drugih omenjenih pisateljev pa so na srbohrvaškem jezikovnem območju prevajali nekoliko manj. V letih 1950—1955 so izšle štiri knjige Jurčičeve pripovedne proze, med drugim *Sosedov sin* (*Susedov sin*), *Deseti brat*, *Domen idr.* (1966. leta je izšel *Deseti brat* še enkrat). Nekaj več izdaj kot Jurčičevih del je izšlo Kersnikovih. Dokaj pogosto izdajani deli sta *povesti Agitator in Jara gospoda* (*Skorojevići*), poleg tega pa so izšli še *Ciklamen*, *Očetov greh* (*Očev greh*), *Kmetske slike* (*Seoske slike*) itd. Lahko bi rekli, da je pripovednik Janko Kersnik kar dobro in res premišljeno predstavljen. Proza Ivana Tavčarja pa je bila v primerjavi z drugimi avtorji v tej skupini najmanjkrat izdana: *Visoška kronika* (*Visočka kronika*) je izšla dvakrat (1949 in 1966), poleg tega pa tudi novele iz zbirke *Med gorami* (1957, 1958).

Posebno poglavje v prevajanju slovenske literature v hrvaškosrbski jezik je izredno bogat in izčrpen izbor iz del *Ivana Cankarja*. V obdobju od 1946 do 1970 domala ni minilo leto, da ne bi izšlo nekaj Cankarjevih del (izjemi sta leto 1952 in 1958). V več kot osemdesetih knjižnih enotah s prevodi Cankarjevih del lahko najdemo mnogo črtic in novel, poleg tega pa tudi večje stvaritve, kot so *Hlapec Jernej* in njegova pravica (*Sluga Jernej* i njegovo pravo), *Hiša Marije Pomočnice* (*Dom Majke božje pomočnice*), *Martin Kačur*, *Na klancu*, *Grešnik Lenart*, *Sosed Luka* (*Sused Luka*), *Zgodba o Šimnu Sirotniku* (*Priča o Šimenu Sirotniku*) idr. Največkrat prevedeno in izdano Cankarjevo delo je *Hlapec Jernej* in njegova pravica, saj se je z njim ukvarjala vrsta dobrih prevajalcev, izšel pa je več kot štiridesetkrat. Cankar spada tudi med tiste avtorje, o katerih delu je ob prevodih pogosto zapisana spremna beseda ali uvod¹¹, ki želi vpeljati bralca v svet Cankarjeve besedne umetnosti, skoraj praviloma pa spremlja dela droben zapis o avtorju in objavljenem delu.

Od pomembnejših proznih del pisateljev-sopotnikov moderne oziroma predstavnikov mejnih oblik realizma¹² srečamo v srbohrvaškem prevodu le roman *Pod*

⁹ Zelo pomembno je, da so posamezne izdaje prevodov opremljene z uvodi, spremnimi besedami, življenjepisimi, zapisi ali drugimi pojasnili o avtorjih in njihovem delu. To je bolj uveljavljeno pri starejših pesnikih in pisateljih, medtem ko ob delih sodobnejših avtorjev kaj takega ne zasledimo velikokrat. Več kot sedmina knjižnih izdaj ima takšna ali drugačna spremna besedila; to velja zlasti za izdaje, ki so namenjene šolski mladini, za antologije, izbrana dela itd.

¹⁰ (Sarajevo 1947, 1954, 1961; Beograd 1947, 1948, 1949, 1950, 1953, 1956, 1958, 1963, 1964, 1966, 1968, 1969, 1970; Zagreb 1949, 1959, 1962, 1963, 1964, 1965, 1970; Novi Sad 1949.)

¹¹ Omenimo naj samo nekaj avtorjev pomembnejših uvodov oziroma spremnih besed: *Odabrani listovi*, 1949 — Dimitrije Vučenov; *Izabrana proza*, 1951 — Boris Zihel; *Odabrana dela*, 1951 — Dušan Puhalo; *Odabrane strane*, 1954 — Vojin Dramušić; *Odabrani tekstovi*, 1954 — Ladislav Zimbek; *Pripovetke*, 1961 — Božidar Kovačević; *Vinjete*, 1964 — Roksanda Njeguš; *Sluga Jernej* i njegovo pravo, 1965 — Dimitrije Vučenov; itd.

¹² Prim. Franc Zadavec: *Zgodovina slovenskega slovstva* V., 1970, str. 175.

svobodnim soncem (Pod slobodnim suncem)¹³ *Frana S. Finžgarja*, medtem ko moramo prevedena dela nekaterih drugih avtorjev tistega časa, npr. *Rada Murnika*, *Frana Milčinskega* in *Ivana Preglja*, uvrstiti med mladinsko slovstvo.

Od prevedenih del pisateljev iz obdobja ekspresionizma in socialnega realizma, med katerimi so mnogi segli tudi v naš čas¹⁴, naj najprej omenimo *Bogomira Magajne* (1904—1963) zbirko humoresk *Maska* in *Franceta Bevka* (1890—1970) izbor novel, dvakrat izdano novelo *Granata* in roman *Kaplan* *Martin Čedermac* (ki ga je 1955. leta izdala Srpska književna zadruga, prevedel pa Milan Rakočević). *Juš Kozak* (1892—1964) je na hrvaškosrbskem jezikovnem območju znan zlasti po dveh izdajah zbirke novel *Maske* (1952, 1963) in prav tako po dveh izdajah romana *Šentpeter* (1957, 1963). Če k temu dodamo še novelo *Zemlja*, izbor novel *Rodno mesto* i druge pripovetke, *Celico* (Čelija), *Blodnje* (Lutanja) in še mladinsko povest *Aleš*, lahko ugotovimo, da v srbohrvaščino ni prevedeno tako malo. Po eno prozno delo pa je izšlo od tehle avtorjev: *Jožeta Pahorja* (1888—1964; *Serenissima*), *Ferda Kozaka* (1894—1957; *Noč pred jutrom*), *Vladimira Bartola* (1903—1967; *Alamut*) in *Bratka Krefta* (Kalvarija iza sela i druge pripovijetke).

Poleg Cankarja imata med prevajanimi avtorji najvidnejše mesto *Lovro Kuhar-Prežihov Voranc* (1893—1950) in *Miško Kranjec*. Med prvimi izdanimi Prežihovimi deli na srbohrvaškem jezikovnem območju sta romana *Jamnica* (Zagreb in Beograd 1947, Sarajevo 1966) in *Požganica* (Zagreb 1947). Leta 1955 pa se jima je pridružil še roman *Doberdob* (tudi 1962 in 1964), sicer pa je v obravnavanem obdobju nekajkrat izšla zbirka *Samorastniki* pa tudi nekaj drugih novel, bodisi v zbirkah ali pa samostojno, nadalje *Borba na tujih tleh* (*Borba u tujini*) itd. Glede na prevedeno si bralec na hrvaškosrbskem jezikovnem območju lahko ustvari o Prežihovem literarnem delu dokaj celotno podobo. Tega za Miška Kranjca ne bi mogli trditi (njegov opus je res izredno obširen), pa čeprav je prevedeno kar precej. Lahko opazimo, da je prevedenih in izdanih poleg petih obsežnejših del tudi lepo število novel in krajše proze, med drugim tudi zbirka *Rad sem jih imel* (*Volio sam ih*, Sarajevo 1957). Od Kranjčevih romanov so izšli *Prostor na soncu* (*Mjesto pod suncem*, Zagreb 1947), *Os življenja* (*Osovina života*, Beograd 1949), *Zgubljena vera* (*Izgubljena vera*, Novi Sad 1956), *Zemlja se z nami premika* (*Zemlja se s nama pokreće*, Sarajevo 1958) in *Povest o dobrih ljudeh* (*Priča o dobrim ljudima*, Beograd 1959).

Prevedena so tudi vsa pomembnejša dela *Ivana Potrča* (1913), in sicer *Svet na Kajžarju* (*Svijet na Kajžarima*), *Na kmetih* (*Strasti na selu*), *Zločin in Srečanje* (*Susret*); podobno velja tudi za *Cirila Kosmača* (1910). Zbirka novel *Sreča in kruh* (*Sreća i hleb*) je leta 1951 doživela dve izdaji in prav tako tudi kratki roman *Pomladni dan* (*Prolećni dan*, 1959 in 1968), poleg tega pa je izšlo še nekaj novel. Pri *Antonu Ingoliču* so na srbohrvaškem jezikovnem območju pustili ob strani nekatera njegova pomembnejša dela. Poleg zbirke krajših novel so izšli tile romani in povesti: *Pot po nasipu* (*Put po nasipu*), *Stavka* (*Štrajk*), *Kje ste, Lamutovi?* (*Gdje ste, Lamutovi?*), *Nebo nad domačijo* (*Nebo nad zavičajem*) in *Gimnazijka* (*Gimnazijalka*). Z mnogo manjšimi deleži kot omenjenih pet avtorjev so prisotna dela drugih slovenskih prozaistov, zlasti mlajših. V Zagrebu je 1962. leta izšlo

¹³ Beograd 1947, 1953, 1956 in 1965.

¹⁴ Prim. Franc Zadavec: *Zgodovina slovenskega slovstva* VII., 1972, str. 5 in 95.

delo *Ignaca Koprivca* (1910) *Hiša pod vrhom* (Kuća pod vrhom), z *Miro Mihelič*evu pa so se bralci v drugih jugoslovanskih republikah lahko seznanili ob prevodih dveh njenih romanov *April* (Beograd 1961) in *Mavrica nad mestom* (Duga nad gradom, Zagreb 1967). Med pogosteje prevajane avtorje bi lahko prišteli še *Ivana Bratka* (1914) s prevodi *Teleskopa*, *Pomladi* v februarju (*Proljeće* u februaru), *Vročega asfalta Evrope* (*Vrući asfalt*), *Raket* in *sekvoj* itd. Nekaj let po izidu originala je izšel tudi srbohrvaški prevod romana *Daljave* (*Daljina*) *Mateja Bora*, *Gospodična Mary* (*Gospodjica Mary*) *Filipa Kalana Kumbatoviča* (1910) in *Vila ob jezeru* (*Vila na jezeru*) *Borisa Pahorja* (1913) in po eno ali dve deli srednjega pisateljskega rodu: *Mitje Vošnjaka* (1923) *Naša velika matura*, *Bena Zupančiča* (1920) *Meglica* (*Izmaglica*) in *Sedmina* (*Pozdravi Mariju*), *Toneta Svetline* (1925) *Ukana* (*Zamke*), *Jožeta Javorška* (1920) *Okus sveta* (*Ukus svijeta*), *Andreja Hienga* (1925) *Gozd in Pečina* (*Timonova kči*) in izbor novel *Samoče* ter *Kajetana Koviča* *Ne bog ne žival* (*Ni bog ni životinja*). Od mlajših avtorjev je leta 1969 izšla knjiga *Zidine i prostranstvo Rudija Šeliga* (1935).

Tudi za antologije proze bi prav tako kot za antologije poezije lahko z gotovostjo trdili, da so odigravale in še odigravajo zelo pomembno vlogo pri seznanjanju bralcev na hrvaškosrbskem jezikovnem območju s slovensko pripovedno prozo in mu omogočajo vpogled v njene značilnosti. Marsikatero ime slovenskega pisatelja, ki ga nismo srečali v samostojni izdaji v srbohrvaškem prevodu, je našlo prostor v antologijah. Zelo zanimiva je primerjava med prvo povojno antologijo slovenske proze iz leta 1951 (*Suvremene slovenske novele*, Zagreb; antologijo sta uredila Slavko Kolar in Miško Kranjec) in izborom iz leta 1966 (*Savremena slovenačka pripovetka*, Beograd; uredila Roksanda Njeguš). Ti dve antologiji skupaj dajeta kar dober pregled povojnega slovenskega pripovednega snovanja, s tem da prva začenja z *Bevkom*, *Kraigherjem*, *Jušem Kozakom* in *Prežihovim Vorancem* in konča pri *Ferdu Godini* in *Borisu Pahorju*, medtem ko druga začenja pri *Cirilju Kosmaču* in *Edvardu Kocbeku*, konča pa pri *Pavletu Zidarju*, *Petru Božiču* in *Marjanu Kolarju*.¹⁵

Odabrane slovenske novele iz leta 1954 (Sarajevo) so zajele le manjši izbor slovenskih pripovednikov (od *Finžgarja* in *Cankarja* do *Cirila Kosmača*), medtem ko je *Antologija slovenačke proze* v dveh zvezkih (Beograd 1961) doslej najbolj obširno predstavila slovenske pripovednike in njihova bolj ali manj značilna krajša in daljša prozna dela od *Frana Levstika* do *Cirila Kosmača*.¹⁶

IV. Mladinska književnost

Ni nepomembno, da več kot tretjino vseh knjižnih enot — prevodov iz slovenske literature v hrvaškosrbski jezik — zajema mladinska in otroška literatura. V največji meri je seveda zastopana proza, čeprav tudi pesniških del ni malo.

¹⁵ *Suvremene slovenske novele*: Prežihov Voranc, Vladimir Bartol, Karel Grabeljšek, Edvard Kocbek, Bogomir Magajna, Ivan Potrč, Lojz Kraigher, Milan Šega, Mira Mihelič, Tone Seliškar, Ciril Kosmač, France Bevk, Juš Kozak, Anton Ingolič, Miško Kranjec, Ferdo Godina in Boris Pahor. *Savremena slovenačka pripovetka*: Ciril Kosmač, Edvard Kocbek, Beno Zupančič, Andrej Hieng, Boris Pahor, Lojze Kovačič, Danilo Lokar, Peter Božič, Alojz Rebula, Marjan Rožanc, Smiljan Rozman, Saša Vuga, Pavle Zidar in Marjan Kolar.

¹⁶ Poleg omenjenih je izšlo tudi nekaj posebnih antologij slovenske pripovedne proze, in sicer: *Slovenačke narodne priče* (Beograd 1954), *Slovenačke narodne pripovijetke* (Sarajevo 1954), *Priče s krša i mora* (Zagreb 1955) in *Slovenačke narodne pripovetke* (Beograd 1963).

Povesti in krajša proza za mladino *Franceta Bevka in Toneta Seliškarja* (1900—1969) spadajo med najbolj prevajana in najbolj pogosto izdajana dela slovenske mladinske književnosti na srbohrvaškem jezikovnem območju. Od 1949 do 1970 je izšlo več kot šestdeset knjižnih enot Bevkove mladinske proze, Seliškarjeve pa več kot sedemdeset. Od Bevkovih mladinskih del sta bili največkrat izdani knjigi *Mali upornik* (*Mali buntovnik*, sedemkrat) in *Partizanske zgodbe* (*Partizanske priče*, sedemkrat), s tem da je dokaj pogosto mogoče opaziti tudi nekatere druge (*Črni bratje — Crna braća*, *Lukec in njegov škorec — Lukec i njegov čvorak*, *Pastirci — Čobančići*, *Knjiga o Titu* itd.) Pri Seliškarju pa se domala vsako leto lahko srečamo s kakšno izdajo *Bratovščine Sinjega galeba* (*Družina Sinji galeb*), močno priljubljene knjige pa so tudi *Mule* (*Mazge*), *Tovariši* (*Drugovi*), *Liščki* (*Češljugari*), *Indijanci in gusarji* (*Indijanci i gusari*) itd.¹⁷

O izdajah *Levstikovega* Martina Krpana, ki ga je mogoče uvrstiti tudi med pripovedna dela za mladino, smo okvirno ugotovitev že zapisali; dodamo naj samo še to, da je leta 1957 izšla tudi zbirka Levstikovih pesmi za otroke *Najdihojca*. V skupino pogosto izdajanih pripovednih del za mladino spadajo tudi *Solzice* (*Djurdjevak*) *Prežihovega Voranca*. Od leta 1949 do 1970 je zbirka črtic *Solzice* izšla (bodisi v Beogradu, Zagrebu ali Sarajevu) v celoti ali delno več kot dvajsetkrat. Podobno je tudi z zbirko *Župančičevih* pesmi *Ciciban*, ki jo na hrvaškosrbskem jezikovnem območju zelo pogosto izdajajo, seveda različno urejeno in v različnem obsegu.

Med preostalimi slovenskimi pisatelji, ki so pisali za mladino in katerih dela so v večji meri prevedli v hrvaškosrbski jezik, je treba omenjati še *Antona Ingoliča*, *Elo Peroci* (1922) in *Josipa Vandota* (1884—1944). Od Ele Peroci je izšlo več krajših del za najmlajše, med obsežnejšimi pa *Majhno kot mezinec* (*Zvončići zvone*); med Ingoličevimi deli sta najbolj razširjeni *Deček z dvema imenoma* (*Dječak sa dva imena*) in *Tajno društvo PGC*, ki je od leta 1960 do 1970 doživelo osem izdaj, medtem ko je Josip Vandot najbolj znan po svojem *Kekcu nad samotnim breznom* (*Kekec iznad usamljenog ponora*).

Če bi hoteli v popolnosti zajeti vso prevedeno literarno tvornost za mladino, bi morali naštetih še vrsto imen in del, ki so v obdobju 1945—1970 izšla v Beogradu, Sarajevu, Zagrebu in drugod. Toda za to informacijo naj bo dovolj, kar smo nanašali doslej in kar je na srbohrvaškem jezikovnem območju doživelo največjo razširjenost in priljubljenost.

V. Literarnozgodovinska in literarnokritična misel

K seznanjanju s slovensko literaturo in spoznavanju njenih značilnosti in zakonitosti so nemalo pripomogle tudi posamezne izdaje nekaterih literarnozgodovinskih in literarnokritičnih del vidnejših slovenskih literarnih zgodovinarjev in kritikov. Že spet je treba poudariti, da je naš pogled le delen, saj manjka vpogled v precej obsežno dejavnost v okviru revij in druge periodike. Po drugi strani pa je seveda res, da je večjemu krogu bralcev dostopno le tisto, kar je v knjižni obliki, medtem ko je vse drugo omejeno na dokaj majhno število strokovnjakov in ljubiteljev, ki posegajo po revialnem in drugem tovrstnem tisku.

¹⁷ Posebej je treba opozoriti, da so v Sarajevu od 1956 do 1960 izhajala Seliškarjeva zbrana mladinska dela, izšlo je 14 knjig.

Od celotnejših pregledov slovenskega slovstva je po drugi svetovni vojni izšla v srbohrvaškem prevodu le Istorija slovenačke književnosti (Sarajevo 1959) *Stanka Janeža*. Pač pa je mogoče opaziti več daljših in krajših monografskih prikazov posameznih pomembnejših slovenskih literarnih ustvarjalcev. Obsežnejše monografske študije so izšle o Antonu Aškercu (*Marja Boršnik*, 1906; Beograd 1957), o Primožu Trubarju (*Mirko Rupel* 1901 — 1963; Beograd 1960) in o Francetu Prešernu (*Anton Slodnjak*, 1899; Beograd 1962). Za širšo rabo zelo prikladni in uporabni pa so krajši orisi posameznih pisateljev in obdobj, ki sta jih izdajali založba Rad v zbirki Delavska univerza in založba Prosveta. V tem okviru so izšle brošurice o Francetu Prešernu (Boris Ziherl), Antonu Aškercu (Marja Boršnik), Franu Levstiku (Anton Slodnjak, Marja Boršnik), Janku Kersniku (Marja Boršnik), Otonu Župančiču (Marja Boršnik, Boris Ziherl), Ivanu Cankarju (Boris Ziherl), Prežihovem Vorancu (Bojan Štih), Mišku Kranjcu (Franc Zadavec) itd.

Med literarnokritičnimi deli in deli, ki obravnavajo literarno-družbeno problematiko, pa so v hrvaškosrbskem jeziku izšli prevodi posameznih knjig *Josipa Vidmarja* (1895) in *Borisa Ziherla* (1910). Vidmarjeve Književne kritike so izšle dvakrat (1955, 1964), poleg tega pa še zbirke esejev *Zapisi i kritike* (1954), *Za i protiv* (1963), *Literarni eseji* (1963) in *Dramaturški zapisi* (*Dramaturški listki*, 1968); od del Borisa Ziherla pa naj navedemo: *Članki in razprave* (*Članci i razprave*, 1948), *Umetnost in miselnost* (*Umetnost i idejnost*, 1957), *Književnost in družba* (*Književnost i društvo*, 1958) itd. Prerez skozi približno sto let slovenskega literarnega eseja — od Matije Čopa do Bogomila Faturja in Mateja Bora — pa je dala Antologija slovenačkog književnog eseja (Beograd 1964, uredil Drago Šega) in s tem na strnjen, toda pregleden način opozorila na to delo pri Slovincih.

VI. Prevajalci

Naš namen ni dajati vrednostne sodbe o posameznih prevajalcih in njihovih prevodih, marveč samo informativno opozoriti na precej veliko množico prevajalcev slovenske literarne ustvarjalnosti. Mnogi med njimi so prisotni že ves povojni čas, sproti pa dotekajo novi, tako da se število neprestano povečuje. Povsem razumljivo je, da so nekateri po nekaj prevodih iz slovenščine — zaradi najrazličnejših vzrokov — to delo opustili in jih pozneje ne srečamo več.

Doslej je slovensko literaturo prevajalo v srbohrvaščino več kot sto prevajalcev, njihovi prevodi pa so izhajali pri najrazličnejših založbah (pomemben delež imajo beograjske založbe Prosveta, Nolit, Rad, Srpska književna zadruha, Školska knjiga, Novo pokolenje, sarajevske Svjetlost, »Veselin Masleša«, Narodna prosvjeta, zagrebške Nakladni zavod Hrvatske, Mladost, Zora, Prosvjeta, Kultura, Školska knjiga in druge) v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Novem Sadu, Kruševcu in drugod. Med prevajalci, ki so zapisani na prevodih od prvih povojnih let ali pa od začetka 50. let pa vse do najnovejšega časa, moramo v prvi vrsti omeniti: *Trifuna Djukića* (O. Župančič, F. Prešeren, A. Aškerc), *Jovanko Hrvaćanin* (A. Aškerc, F. Bevk), *Gustava Krkleca* (O. Župančič, F. Prešeren), *Andjelko Martić* (F. Bevk), *Desanko Maksimović* (O. Župančič, A. Aškerc), *Doro Pilković-Maksimović* (I. Cankar, Prežihov Voranc, F. Levstik), *Roksando Njeguš* (I. Cankar, C. Kosmač), *Hijacinta Petrisa* (I. Cankar, Prežihov Voranc), *Toneta Potokarja* (I. Cankar, Prežihov Voranc, A. Ingolič), *Djuza Radovića* (I. Cankar, Prežihov

Voranc), *Milana Rakočevića* (F. Prešeren, F. Bevk, I. Potrč) in *Ladislava Žimbreka* (I. Cankar)¹⁸.

Sicer z nekoliko manjšim prevajalskim opusom, vendar pa prav tako dragocena imena so: *Ivan Brajdič* (A. Ingolič, I. Potrč, K. Kovič), *Čiro Čulič* (T. Seliškar), *Tode Čolak* (F. Bevk), *Hamiđ Dizdar* (T. Seliškar, K. Destovnik-Kajuh), *Ferdo Delak* (I. Cankar, M. Mihelič), *Uroš Džonić* (T. Seliškar, J. Vandot), *Muris Idrizović* (I. Cankar, J. Vidmar, O. Župančič), *Emilija Jurišić* (F. Bevk, T. Seliškar), *Milan Č. Jovanović* (T. Seliškar), *Jakša Kušan* (M. Mihelič, F. S. Finžgar), *Marija Krsmanović* (F. Bevk), *Dejan Poznanović* (S. Kosovel), *Vida Supičić* (A. Ingolič), *Nada Stanić* (T. Seliškar), *Stanko Tomašić* (I. Cankar, O. Župančič), *Grigor Vitez* (F. Levstik, E. Peroci), *Dimitrije Vučenov* (I. Cankar, J. Kersnik), *Eleonora Vujičić-Kernc* (F. Bevk), *Marijana Zandar* (F. Levstik, J. Kozak), *Branimir Žganjar* (T. Seliškar, I. Cankar) in drugi. Mnogi so torej ostali neimenovani, vendar bo za ta naš namen verjetno zadostovalo, da smo omenjali le nekatera najpogosteje srečana imena. (Morda ne bo odveč tudi pripomba, da je mogoče opaziti le preveč — več kot 10 % od celote — knjižnih izdaj, v katerih ni naveden prevajalec. Taka praksa gotovo ni dobra, zato bi jo kazalo spremeniti.)

VII. Preskusna primerjava

Poglejmo, kaj nam povedo primerjave med letnicami izida posameznih del v izvirniku in prevodu v hrvaškosrbski jezik.

Avtor in naslov dela	Leto izdaje v slovenskem jeziku	Leto izdaje v srbohrva- škem prevodu
1. Prežihov Voranc: Jamnica	1945	1947
2. Prežihov Voranc: Solzice	1949	1949
3. Miško Kranjec: Pot do zločina	1948	1950
4. Ciril Kosmač: Sreča in kruh	1946	1951
5. Mira Mihelič: Ogenj in pepel	1949	1949
6. Mira Mihelič: Operacija	1950	1950
7. Ciril Kosmač: Pomladni dan	1953	1959
8. Miško Kranjec: Imel sem jih rad	1953	1957
9. Miško Kranjec: Zgubljena vera	1954	1955
10. Ivan Potrč: Na kmetih	1954	1955
11. Ivan Potrč: Zločin	1955	1956
12. Beno Zupančič: Sedmina	1957	1958
13. Anton Ingolič: Kje ste, Lamutovi?	1958	1960
14. Anton Ingolič: Nebo nad domačijo	1960	1964
15. Mira Mihelič: April	1959	1961
16. Dominik Smole: Antigona	1961	1962

¹⁸ V oklepajih so navedena samo imena tistih avtorjev, katerih dela so posamezni prevajalci največ prevajali.